

Föreläsningar vid Stockholms högskola, HT 1894 : L 40:90 B /

Rydberg, Viktor,

HS L 40:90 B

National Library
of Sweden

[30.11.94]

bl. 12

N° 20.

Redagen den 30 November 1894.

Handwritten text, possibly a signature or name, in the center of the page.

Till slut några bilder till dagens föreläsning.

N: VII. Bilden föreställer atriet i ett palats från romerska kejsar-
tiden. Det är rekonstrueradt af den franske arkitekt Paul Bénard
efter de teckningar o. beskrifningar, s. Kommit till vår tid. Atriet
var de ^{republika} forne romarnes kvardagsrum o. medelpunkten för deras
familjelif. Under det republikanska Romes storhetstid förestodde
atriet icke den prakt vi här se. Där stod härdar och altaren
med bilder af hurguder och förfäder, eller där stod också bröllops-
sängen, och där satte husmodern, omgifven af sina tjennarinnor, sytt-
lande med spinning och handarbeten. På samma gång fick atriet
finna sin mottagningsrum. Under republikens senare tid och under
kejsartiden var det atriet ^{utslutande} utslutande ett slags firal, där de
besökande mottogs eller hade att invänta värdfolket, och atriet hor-
de rike hade då att förbereda på den prakt, som de iure gemensamt
utvecklade.

N: VIII. Rekonstruerad af Paul Bénard ^{ha,} ^{en intressant} vi här den villa, som
Kejsar Trajanus' vän, statsmannen och författaren Plinius den
yngre, hade låtit uppföra åt sig vid Laurentum i närheten
af Ostia. Den kan anses typisk för ^{finnarna romarnas} villor eller landhus, som
gjorde anspråk mer på smakfull, än ^{på} öfverdådigt rik inredning.
Den typisk för ett Tusculum, till hvilket de under några del
af året kunde draga sig tillbaka och vila ut från det nerv-
förtörande lifet i Rom.

N: 499. Sin främsta egendomlighet erhöill den romerska skulpturen
genom uppgiften, s. den hade att smycka de monumenter, s. resten till
kejsarnes förhärligande, ^{realt} det är dels med historiska framställningar, s.
skildra dess lefnad, brugder o. krigsfer, dels med allegorisk. mytologiska
bildverk, syftande åt samma håll. Det är en märkvärdig likhet
det romerska kejsardömetts konst i detta afseende förtor med de
^{Egyptiska} egyptiska och ^{Assyriska} assyriska konstverken, som hade samma uppgift att
förhärliga konungarne i dessa länder. Samma utförlighet, samma
knäikeartade trohet, och omströmlighet i att berättas. Från helbonens
reliefer skilja sig ^{de} dessa romerska monumentalrelieferna högst betydligt.

(Vänd!)

Figur

Beaktningen, gestaltlinierna äro härför från hellenerna; men medan hellenerna hade en på Klar äskädlighet, och ^{gäpna sina} ställde sina figurer tillräcklig plats och ställde dem i samma plan, kopade romarna sina figurer, och ^{så att de för ögat} använde perspektivet förte en trängsel, som visstligen ger ett intryck af lif och virklighet, men som saknar reftmik. Som exempel härpå visar jag här en relief på den triumfbåge, som restes af Titus, sedan han eröfrat Jerusalem. Man ser på denna relief Jerusalems tempel i bilden omfalade gylfästade Gylfästade och andra tempeltillbehör bära med i triumfbågen.

N:494. Huru porträttkonsten efter hand förföll bland romarna, därmed får man kronologiskt ordnade vittnesbörd i kejsarsalens porträttgalleri i det Kapitoliniska museet. Utanför detta museet ser man kejsar Markos etverliden ryttarstaty i brons, ett äktningens värde arbete, man förrt och riktigt, ett denna staty blifvit räddad till vår tid; för det har man ett minstry att tacka. Den hade finst sin plats framför Laterankyrkan, och man antog, att den föreställde kejsar Konstantin, staty kyrkans grundläggare. Idet antagande var Nodens räddning.

N:VI Min redogörelse för den helleniska och hellenisk-romerska skulpturen, för den antika ~~eller~~ plastiken är härmed afslutad.

Men då jag i dag talat öfver om det plastiska Konsthandt. verket hos romarna, må jag till sist och som en afskedsbelysning till den ~~konst~~ ^{af skulpturens} period jag under denna termien vildrat, gå för ett ögonblick tillbaka till det helleniska Konsthandtverket på ~~skulpt~~ plastiken område genom att påminna om de små terrakottafigurerna på Tanagra. Vi se här en liten samling sådana. Till och med öfver dessa små anmärklösa handtverkar- alster hvilat ett skimmer af denna helleniska Konstskötselens och detta naiva behag, hvilket vi, som ^{vi} ~~vi~~ ^{af europeiska} öfvertagit den helleniska kulturen och i många afseenden fört den långt framåt, dock aldrig nåttat till ena oss.

Och ^{det återstår} ~~härmed~~ ^{gläde} vill jag nu blott att till mina åhörare uttala min ~~öppna~~ öfver den enliga uppsättningen, ^{huru} ~~huru~~ med de följt mina föreläsningar under denna termien.

Emottagen min hjärtliga tackafdel här för!

30/11. 94.

